

Koblingskompetencer – fra viden til praksis

Baggrund for projektet

I alle dele af den kommunale sektor er det efterhånden en forudsætning i det daglige arbejde, at forskellige faggrupper arbejder sammen om at løse kerneopgaven bedst muligt. De mange velfærdsproblemer, som kommunerne er sat til at løse, er ikke nemme at håndtere, de er tværtimod komplekse, foranderlige og vanskelige at definere og afgrænse. Men mange offentlige ansatte er samtidig uddannet til et bestemt jobområde og jobfunktioner, som har en høj grad af specialisering i sig. Derfor kan det indimellem være svært at få etableret og fastholdt det tværfaglige arbejde, der er nødvendigt for at skabe et løft i kvaliteten af opgaveløsning i kommunerne. Der er gennem tiden introduceret mange forskellige metoder til at fremme det tværfaglige arbejde, fx samskabelse, relationel koordinering og tværfaglige møder. Fælles for disse er, at det sætter fokus på en metode, men ikke på hvilke **kompetencer**, de nye måder at arbejde på, kræver at medarbejderne besidder. Det er her, at koblingskompetencer bliver relevante.

I overenskomstperioden 2015 afviklede Fremfærd et projekt om koblingskompetencer. Projektet tog udgangspunkt i Fremfærd Bruger, men inddrog endvidere Fremfærd Ældre og Fremfærd Borger. Projektet havde til formål at afdække begrebet 'koblingskompetencer', så der kunne undersøges, hvordan begrebet kan bidrage til løsning af kerneopgaven og tværfagligt samarbejde.

En forskergruppe (CARMA) fra Aalborg Universitet gennemførte en grundig teoretisk afdækning af begrebets, der resulterede i en forskerrapport, der grundlagde forståelsen og hvor det adskilte sig fra andre begreber om samarbejde på tværs.

I rapporten konstaterede forskerne, at begrebet koblingskompetence er et uudforsket begreb, men fastslog et potentiale og en forklaringskraft i begrebet "Koblingskompetence", som med fordel vil kunne anvendes i samarbejdet om kerneopgaven. Koblingskompetencer blev defineret som 4 elementer eller kompetencer: brobygger, kommunikator, koordinator og kooperator. Forskerne har efterfølgende bl.a. implementeret dele af deres nye viden i undervisningen på Aalborg Universitet.

Ud over den rent teoretiske afdækning af begrebet, blev der også arbejdet med at undersøge begrebet og dets anvendelse i praksis. Den praktiske undersøgelse af begrebet blev foretaget på 4 arbejdspladser, hvor flere faggrupper skulle løse kerneopgaven i fællesskab. Undersøgelsen viste, at elementerne i koblingskompetencer ofte var i spil, men sjældent blev defineret som begreberne brobygger, kommunikator, koordinator og kooperator. Det betød, at arbejdspladserne arbejdede med at samarbejde på tværs, men ikke som en målrettet strategi og ud fra principperne i koblingskompetencer.

Begge undersøgelser viste, at det kunne være en god ide at arbejde videre med koblingskompetencer – bl.a. fordi arbejdspladserne ville kunne optimere udførelsen af kerneopgaven og samtidig få fokus på, hvor

samarbejdet mellem faggrupperne kunne gøres endnu bedre og dermed give en langt bedre forståelse for det at kunne arbejde sammen på tværs med borgerne i centrum.

Projektet i overenskomstperioden 2015 handlede således primært om at få afdækket selve begrebet og var derfor et kortlægningsprojekt. Et nyt projekt skal handle om udvikling af læringstilbud, som er praksisnære og viden om kulturer på arbejdspladser, som understøtter koblingskompetencer.

Formål

Projektet skal bygge videre på den viden og de erfaringer, det tidligere projekt har bidraget med. Det skal samtidig give flere erfaringer med koblingskompetencer i praksis. En del af projektets formål er således at konkretisere og udvikle begrebet i praksis ud fra den viden, der er udviklet teoretisk.

Projektet har dermed flere formål:

- At afprøve og konkretisere elementerne i begrebet koblingskompetencer: brobygger, kommunikator, koordinator og kooperator i praksis
- At udvikle arbejdet med kerneopgaven i de enkelte institutioner og på tværs af institutionerne gennem et øget fokus på koblingskompetencer
- At udvikle læringstilbud til kommunens personale i tværfagligt samarbejde gennem koblingskompetencer
- At udvikle og understøtte en arbejdspladskultur, der har fokus på koblingskompetencer gennem udvikling af værktøjer til arbejdspladserne

Formålet med projektet er således helt overordnet at skabe viden, gennem praksisforsøg, omkring hvordan de kommunale arbejdspladser kan arbejde med at styrke medarbejdernes kompetencer til at samarbejde tværfagligt om kerneopgaven.

Succeskriterier

Projektet har grundlæggende 4 succeskriterier, som skal være med til at sikre det tværfaglige samarbejde om kerneopgaven i kommunerne:

- Det er et succeskriterium, at der bliver en højere grad af kendskab til og beskrivelse af egen faglighed i faggrupperne og dermed viden om, hvordan man kan sætte fagligheden i spil i forhold til andre faggrupper
- Det er også et succeskriterium, at faggrupperne bliver i stand til i højere grad at kommunikere omkring egen faglighed og kombinere faglighederne på tværs gennem brug af målrettet fokus på koblingskompetencer
- Ligeledes er det et succeskriterium, at der via det øgede tværfaglige samarbejde sker en øget fokus på koblingen mellem egen faglighed og de andres faggruppers faglighed, og det at kunne udvikle og udføre kerneopgaven med borgeren i centrum i fællesskab.
- Slutteligt er det et succeskriterium, at der udvikles et konkret og praksisnært læringstilbud i samarbejde med de relevante uddannelsesinstitutioner.

Målgruppe og deltagere

Den primære målgruppe er kommunale medarbejdere, der har en direkte kontakt med borgerne. Målgruppen er således bred, og favner alle forskellige fagområder indenfor Fremfærd Bruger- borger- og ældres medarbejdergrupper.

Samtidig er den sekundære målgruppe kommunens borgere og brugere, som muligvis vil blive inddraget i projektet, fx i form af interviews om deres oplevelse af arbejdspladsernes opgaveløsning, når der arbejdes målrettet med koblingskompetencer.

For at få så konkret viden som muligt i forhold til koblingskompetencer vil projektet blive gennemført på udvalgte arbejdspladser, der bedst muligt repræsenterer målgruppen. Målgrupperne vil indgå i selve udførelsen af projektet i forskellige faser. Projektets forskellige faser er beskrevet nedenfor.

Styring og organisering af projektet

Projektet kan spænde over flere Fremfærd områder: Fremfærd Ældre, Fremfærd Borger og Fremfærd Bruger. Dette for at give så meget viden om koblingskompetencers praktiske betydning som muligt. Samtidig vil flere af arbejdsfællesskaberne være overlappende i forhold til opdelingen i Fremfærds områder. Det vil på den måde blive mere tydeligt, hvordan koblingskompetencer kommer til udtryk i praksis.

Alle faggrupper inden for de respektive arbejdspladsfællesskaber vil have gavn at indgå i projektet, idet arbejdet om kerneopgaven netop fordrer tværfagligt samarbejde og stor forståelse af hinandens faglige kompetencer. Samtidig rummer projektets spor 2 udvikling af et læringstilbud om koblingskompetencer. Det kræver, at arbejdet med konkretiseringen af den praktiske viden om koblingskompetencer bliver så bred og anvendelig som muligt. Læringstilbuddet vil herefter kunne udbydes til en langt større målgruppe end tilfælde er, hvis projektet alene rummer Fremfærd Brugers faggrupper.

Projektledere: Jeanette Sandberg Bossen, FOA og [Kirstine Hougaard, KL]. Der kan inddrages yderligere partskonsulenter.

Følgegruppen for projektet er medlemmer af Fremfærd Bruger, Fremfærd Ældre og Fremfærd Borger, fx med en fordeling på 2 repræsentanter fra hvert område, dvs. i alt 6 styregruppemedlemmer. Såfremt halinspektørerne og bibliotekarerne ikke er repræsenteret herigennem, kan der suppleres med yderligere to styregruppemedlemmer for herigennem at sikre formel deltagelse fra alle områder.

Tidsplan

Projektet igangsættes i oktober 2019 med involvering af fyrtårsarbejdspladser og udvikling af konkrete værktøjer til det praksisnære arbejde med koblingskompetencer. Projektet falder i 2 spor. Spor 1 afvikles i 2019/2020 og spor 2 afvikles i 2020.

Indhold, metode og aktiviteter

Spor 1 handler om afdækning og konkretisering af begrebet "koblingskompetencer" og dermed arbejde med at beskrive en arbejdspladskultur, der understøtter tværfagligt samarbejde om kerneopgaven, spor 2 handler om udvikling af læringstilbud i samarbejde med relevante uddannelsesinstitutioner til personalet i de forskellige kommunale institutioner/forvaltninger.

Spor 1: Spor 1 har fokus på en mere arbejdspladsrettet konkretisering af begrebet. Hvordan det kan anvendes i praksis, og hvordan man får arbejdet målrettet med koblingskompetencer til at styrke det tværfaglige samarbejde om kerneopgaven. Et udvalg af kommuner inviteres til at være med til at arbejde med begrebet for at blive klogere på, hvad der skal til for at opnå en arbejdspladskultur, der understøtter koblingskompetencer.

Spor 2: På baggrund af den praktiske konkretisering i spor 1 arbejdes videre med en udvikling af læringstilbud inden for koblingskompetencer. Dette gøres i samarbejde med de relevante uddannelsesinstitutioner, fx i regi af AMU eller i samarbejde med Københavnsprofessions højskole.

Projektet gennemføres i samarbejde med eksterne konsulenter, erfarne uddannelseskonsulenter hos organisationerne og med inddragelse af relevante uddannelsesinstitutioner.

Tid	Aktivitet
Fase 1: Oktober 2019-juni 2020	<p>Konkretisering af praktisk viden.</p> <p>Sammen med udvalgte kommuner arbejdes med elementerne i begrebet koblingskompetencer og der skabes viden om, hvilken arbejdspladskultur, der kan understøtte målrettet anvendelse af koblingskompetencer i praksis. Fasen skal bl.a. medvirke til at kunne udarbejde værktøjer, som kommunerne kan anvende i arbejdet med koblingskompetencer.</p> <p>Fasen gennemføres primært af eksterne konsulenter. De eksterne konsulenter fungerer især som udviklere af værktøjer.</p>
Fase 2: Juni 2020 til Januar 2021	<p>Afsøgning af kompetencebehov/-felter</p> <p>På baggrund af den opsamlede viden i fase 1 foretages en afdækning af, hvad der skal til af kompetencer for at kunne have fokus på koblingskompetencer på en arbejdsplads. Der afdækkes, hvilke kompetencer dette kræver af såvel medarbejdere og ledere samt hvilke strukturer og organisering der med fordel kan være til stede på arbejdspladsen.</p> <p>Fasen foretages i et samarbejde med partskonsulenter fra organisationerne, relevante uddannelsesinstitutioner samt eksterne konsulenter med ekspertise inden for læring, kompetenceudvikling og læringsstile.</p> <p>Fase 2 løber tidsmæssigt sideløbende med fase 3 og 4.</p>
Fase 3: Juni 2020 til januar 2021	<p>Formidling af viden og erfaringer om arbejdspladskultur</p> <p>På baggrund af faserne 1-3 udarbejdes relevant informationsmateriale om arbejdspladskultur, som andre arbejdspladser kan gøre brug af i forhold til at arbejde strategisk og systematisk med tværgående samarbejde via koblingskompetencer. Det kan fx være anbefalinger i forhold til samarbejde og organisering. Materialet distribueres gennem organisationerne.</p>

Tid	Aktivitet
Fase 4: Januar til maj 2021	<p data-bbox="485 304 815 338">Udvikling af læringstilbud</p> <p data-bbox="485 371 1406 524">Med udgangspunkt i afdækning af den teoretiske viden om koblingskompetencer, indhentning af praktiske erfaringer og afsøgning af kompetencebehov/-felter udvikles læringstilbud, som kan udbydes fx gennem AMU eller andre relevante uddannelsesinstitutioner.</p> <p data-bbox="485 562 1422 714">Læringstilbud udvikles i et samarbejde mellem uddannelseskonsulenter i organisationerne, relevante uddannelsesinstitutioner og eksterne konsulenter med ekspertise inden for læring og kommunikation. Læringstilbuddet udbydes fra efterårssemesteret 2021.</p>

Formidling af projektets resultater

Projektets resultater handler om at blive endnu bedre til at arbejde sammen på tværs af faggrupper om kerneopgaven i kommunerne. Derfor sker formidlingen løbende i løbet af projektet og for spor 1 vil behovet for en bredere formidling om resultaterne blive vurderet og fremlagt for Fremfærd Bruger senest med udgangen af 2020.

Evaluering af projektet

Evalueringen af projektet er tænkt ind som en del af dels formidlingen og dels overgangen fra afdækning og konkretisering af begrebet til udvikling af læringstilbud. Målet er bl.a. at sikre en bred erfaringsudveksling til relevante parter og samtidig bygge læringstilbud på et solidt og fremtidssikret grundlag. Der gennemføres en almindelig partsevaluering.

